

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

PRIOPĆENJE ZA JAVNOST

**U POVODU UVOĐENJA NOVOGA METODOLOŠKOG OKVIRA ZA PROIZVODNJU
PODATAKA NACIONALNIH RAČUNA (ESA 2010)**

Dana 16. siječnja 2014. u Bruxellesu Eurostat je predstavio novi metodološki okvir za proizvodnju podataka nacionalnih računa ESA 2010. Europski sustav nacionalnih i regionalnih računa ESA 2010 (u nastavku teksta ESA 2010 – the European System of National and Regional Accounts) jest harmonizirana metodologija koja se primjenjuje pri proizvodnji podataka nacionalnih računa u Europskoj uniji. Kako bi se osiguralo da statistika o gospodarstvima zemalja članica bude konzistentna, usporediva, pouzdana i ažurna, važno je posjedovati priručnik s metodološkim uputama na Europskoj razini. ESA je međunarodno kompatibilna te omogućuje opis ukupnoga gospodarstva regije, zemlje ili skupine zemalja, na način koji je pouzdano usporediv s ostalim gospodarstvima.

U rujnu 2014. trenutačni metodološki okvir za proizvodnju podataka nacionalnih računa (ESA 1995) zamijenit će novi Europski sustav računa (ESA 2010). ESA 2010 revidirat će i ažurirati zajedničke standarde, klasifikacije i pravila računanja za zemlje članice kreirajući njihove nacionalne račune i slanje njihovih podataka u Eurostat. Takva prilagodba sustava računa ne odnosi se samo na Europu nego na cijeli svijet. Europska ESA 2010 pandan je sustavu nacionalnih računa – SNA 2008 (the System of National Accounts) i proces koji se uvodi širom svijeta. U SAD-u je uvedena u kolovozu 2013., dok će je Europska unija uvesti u rujnu 2014.

Nacionalni računi temelj su planiranja svake ekonomske politike, dok u Europi imaju i dodatnu ulogu. Naime, nacionalni računi temelj su za mnoge pokazatelje koji su „kralježnica“ ekonomskog upravljanja EU-om, među ostalim i Europske fiskalne politike u sklopu Procedure prekomjernog deficita, gdje se najvažniji pokazatelji unutar procedure makroekonomske neravnoteže izvode iz nacionalnih računa. Tromjesečne stope rasta bruto domaćeg proizvoda (BDP) važan su pozadinski element u monetarnoj politici eurozone. Nacionalni računi primjenjuju se i za izračun bruto nacionalnog dohotka (BND-a) svake zemlje, koji je osnova za određivanje uplata u proračun EU-a. Nadalje, regionalni BDP služi i za distribuciju strukturnih fondova, iz čega proizlazi da je u Europi potreban najveći mogući stupanj usporedivosti i točnosti.

Glavne metodološke promjene u sklopu ESA-e 2010:

- priznavanje rashoda za istraživanje i razvoj i oružane sustave kao investicije
- vrijednost robe koja se šalje van na daljnju doradu neće više utjecati na bruto izvoz i uvoz jer se naglasak stavlja na promjenu vlasništva, a ne na fizičko kretanje roba
- detaljnija analiza mirovinskih shema, s transparentnim prikazom svih obveza
- ESA 2010 znatno će poboljšati mjerenje doprinosa usluga osiguranja BDP-u
- novi transmisijski program ESA 2010 omogućit će poboljšano praćenje gospodarskih promjena u sljedećih 15 godina.

Državni zavod za statistiku trenutačno ne raspolaže egzaktnim podacima o utjecaju promjene metodologije izračuna BDP-a (promjena metodološkog standarda ESA 1995 na ESA 2010) jer se metodološke promjene utvrđuju u sklopu projekta MB IPA 2011, koji je u tijeku.

U skladu s trenutačnim procjenama eksperata, okvirno se može reći da će se utjecaj kretati od +0,7 do +1,8% BDP-a, slično kao i u većini novih članica EU-a (NMS 10).

Promjene se odnose na cjelokupni sustav nacionalnih računa i kategorija koje se uključuju u izračun BDP-a. Uključivanje podataka o ilegalnoj ekonomiji (prostitucija, krijumčarenje alkohola i droga te njihova prodaja) također su u fazi izrade u sklopu spomenutog projekta.

Službena primjena nove metodologije ESA 2010 za sve zemlje članice EU predviđa se za rujan 2014.

Za više informacija o uvođenju ESA-e 2010 posjetite službene stranice Eurostata na adresi http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/esa_2010/introduction.

Zagreb, 22. siječnja 2014.